

V taboru je mirno, saj so napeti dnevi za nami. Sahibi so večinoma poiskali senco v šotorih, le Matjaž nekaj brklja okoli svoje kamere.

Rahlo se dvignem: »Hej, Fištra, mi vržeš nove baterije za kasete, te že jemlje hudič!«

»Potrebuješ še kaj?« me vpraša, potem ko jih prinese in zamenja.

Gotovo sem videti zelo neboljen, ko takole ležim ob šotoru z vijoličastimi, zateklimi prsti na rokah in nogah. Nastavljam se soncu, ki jih greje in suši, grejeta pa jih tudi Complamin in Johnny Walker, zato so vroči kot žerjavica. Smešno: prvič pijem viski na zdravniški recept!

Kaseta se zopet vrtili v Wishbone Ash me odnesejo domov, na žur nekaj dni pred odhodom:

Everybody's talking
front page news
even if you got nothing, boy
you got something to loose...

Čez tri tedne bomo spet doma, saj so se dogodki letošnje odprave odvrtili kot v filmu. Mogoče se bomo res znašli na kakšni naslovni strani, gotovo pa v novicah, kjer bo pisalo z velikimi črkami: Nov uspeh v Himalaji, štirje plezalci na vrhu. Kdor bo hotel zvedeti imena, pa se bo moral potruditi spodaj med drobnim tiskom.

Nekoliko mi bo šlo na jetra: smo posamezniki res samo del stroja, zmagovalne ekipe, brez lastne identitete? Na odpravi se nisem počutil tako. Toda časopis bo čez nekaj ur že včerajšnji, jutri pa bo na istem mestu drug naslov in druga aktualna tema...

Trije dnevi v steni pa ostanejo meni in težko se bodo kdaj izbrisali.

Na vrhu Šiše Pangme sem bil zares srečen: prekleto, splezal sem to steno, dvakilometrski zid iz skale in ledu, splezal sem jo s svojimi rokami in nogami! In če sem iskren, čutil sem tudi olajšanje, saj sem bil pošteno zdelan in zdí se mi, da je Andreja takrat malo skrbelo, kako bom prišel dol. Pomagal mi je, kolikor je mogel: del mojega tovora se je preselil v njegov nahrbtnik. Navidez majhna napaka iz prvih ur plezanja se mi je z vsakim dnevom v steni pošteno obrestovala. Mogoče mi vrh zaradi tega pomeni še več; spet sem doživljal tisti občutek iz El Capitana in Cerro Torreja, ko se »splezati ali ne splezati« zelo približa »biti ali ne biti« in ko se zdijo težave vsakdanjega življenja tako zelo majhne.

Namesto da bi dogodke zadnjih dni razumel kot »dobil si jih po prstih, zdaj pa nehaj«, me zdaj stene privlačijo še bolj in misli so polne novih idej.

Tudi zato lahko pod vse dobro in slabo te odprave napišem, da mi ni žal.

Saj to kar dosti pove.

BLOUDKOVA NAGRADA IN PRIZNANJA ZA PLANINCE

GORNIKI SO TUDI ŠPORTNIKI

V dvorani Komunalnega centra v Domžalah so lanskega 23. novembra podelili Bloudkove nagrade in plakate za leto 1989, najvišja družbena priznanja za tekmovalne, strokovne in organizacijske dosežke v slovenski telesni kulturi. Ob petindvajsetem slavlju so podelili šest nagrad in 20 plaket, slavnostni govornik pa je bil predsednik Telesnokulturne skupnosti Slovenije Andrej Brvar, ki je bil hkrati tudi predsednik žirije za podeljevanje Bloudkovih nagrad in priznanj. Žirija ob jubilejni podelitvi, ki sovpada s 30-letnico smrti Stanka Bloudka (letos bomo slavili stoletnico njegovega rojstva), ni imela lahkega dela, saj je morala proučiti kar 107 predlogov za lanske nagrade in plakete, preden je dotedanjim 153 nagradam in 547 paketam dodala šest novih nagrad in 20 plaket.

Andrej Brvar je v svojem govoru med drugim dejal: »Z leti so se Bloudkova priznanja uveljavila kot najvišja športna priznanja. Večkrat so pri posameznikih cenjena bolj kot katera od osvojenih medalj ali drugih odlikovanj. Ostra konkurenca, strogi kriteriji žirije, redki izbranci, ki prejmejo to priznanje, ponujajo le del odgovora na vprašanje, zakaj so te nagrade tako cenjene. Bistven del odgovora pa se skriva v osebnosti, po kateri smo poimenovali to priznanje.«

Bloudkovo nagrado za leto 1989 je prejel tudi alpinist Tomo Česen, Bloudkovi plaketi pa Stane Kersnik in Obalno planinsko društvo Koper, vsi za zasluge na področju gorništv.

Obrazložitev za odličja so bile naslednje:

Tomo Česen iz Kranja je dobil Bloudkovo nagrado za leto 1989 za vrhunske dosežke v alpinizmu. Četudi se je jugoslovanski alpinizem v zadnjem obdobju uveljavil z vrsto uspešnih odprav in vzponov, pa je zdaj 30-letni Kranjčan Tomo Česen vendar tisto naše ime, ki ta čas doma in v tujini doživlja največji odmev. Izkušnje z vrhov Himalaje in z ekstremnih zimskih in letnih solo vzponov v Alpah je kronal z doslej bržčas največjim alpinističnim dosežkom v Himalaji, ko je preplezal prvenstveno smer v severni steni Jannuaja (7710 m). Stena je veljala za nepremagljivo, s svojim vzponom pa je Tomo Česen gotovo opravil nov, pomemben korak v svetovnem alpinizmu. Ne gre pa spregledati tudi njegovih siceršnjih uspehov, pa tudi njegovega stalnega organizacijskega in publicističnega dela za uveljavljanje alpinizma. Stane Kersnik iz Ljubljane je prejel Bloud-

kovo priznanje za življenjsko delo na področju planinstva, alpinizma in gorskega reševalstva, na katerem je vsestransko dejaven že več kot pol stoletja.

Obalno planinsko društvo iz Kopra je dobilo Bloudkovo plaketo za dosežke pri razvoju planinske dejavnosti ter še posebej za delo z mladimi in najmlajšimi, ki skupno predstavljajo že dve tretjini članstva najštevilnejšega društva na Obali, ki zdaj združuje planince vseh treh obalnih občin. Aldo Rupel iz italijanske Gorice Bloudkovega priznanja sicer ni dobil za do-

sežke na področju planinstva, vendar vsaj posredno in vsaj deloma tudi za to. Med drugim se ga spominjamo zadnji čas po njegovih polemikah proti zidavi koč na Vremščici in kot varstvenika okolja. V obrazložitvi Bloudkove plakete je med drugim zapisano, da jo je dobil »za vsestransko in izredno pomembno telesno-kulturno dejavnost med zamejskimi Slovenci v Italiji«, tako »še zlasti kot publicist«.

Vsem nagrajencem seveda iskreno čestitamo!

IN MEMORIAM

NADJA FAJDIGA

Nepričakovano, tega ni nikoli mogoče verjeti za osvajalce nekoristnega sveta, ki so živeli tolikokrat, kot so gledali smrti v obraz, je po hudi boleznici zadnje lanske novembrske dni umrla svetovna alpinistka Nadja Fajdiga.

V tej deželi, kjer celo v planinstvu radi (v navidezni skromnosti) posplošimo izjemne posameznike, češ, »bil je eden najboljših«, moramo, pa čeprav šele ob smrti, zapisati, da je bila Nadja Fajdiga skoraj desetletje — od 1956. do 1964. — najuspešnejša plezalka na svetu.

Samo svetovna razsežnost je bila igrišče, kjer se je hotela primerjati. Z željo, da je premalo, če si prvi pod Triglavom, biti moraš najboljši v Dolomitih, Matterhornu in Mont Blancu, je prerasla vse slovenske alpinistične sodobnike.

K dejstvu, ker drugače nikoli ni hotela razpravljati:

Najprej je kot prva ženska — kasneje pa

še večkrat, tako za sproti, kot pripravo za velike evropske stene — preplezala vse, kar je bilo najtežjega v Julijskih Alpah. Ko si tja še moški največkrat niso upali, je šla čez steno Travnika, Zajedo Šit in (z rekordno hitrostjo) čez Čopov steber. Zraven seznama »klasičnih šestic« iz naših hribov so v njeni zbirki še znamenite smeri v Veliki Cini, Lalidererju in Civetti.

Po tistem, ko so se tudi v gorah odprle meje, se je utrgal plaz: prva ženska ponovitev najtežje smeri v Dolomitih (Cima Su Alto), prva ženska čez najtežji in najbolj previsni granit, o katerem so Francozi pisali knjige in snemali filme (Zahodna stena Druja), junakinja dramatičnega drugega vzpona skozi Herzogov ozebnik v Grands Charmoza.

Takrat je pripovedovala: »Tretjo noč — v viharju, ko so plazovi podirali vse, kar smo bili gradili minule dni — smo živalsko začeli kričati na pomoč. Ustrašili smo se lastnih glasov, bali smo se lastnih glasov, bali smo se lastne misli. Šepetala sem, ko sem vprašala, ali bi ne bilo bolje, da se razvežemo in skočimo.« Niso odnehali. Peti dan je bila Nadja na vrhu.

Poleg mojstrske tehnike — najbolj smotrnega napredovanja drugega v navezi in izjemne vzdržljivosti — tudi tisti, ki jim ni bila zelo pri srcu, so vedeli, da je drugi dan v steni boljša kot je bila ob zarji prvega dne — je po volji in razgledanosti presegala vodje navez. Vsi cilji so ji bili prenilko nastavljeni, izmislila si je zimskega »Čopa«, ko mu še nihče še zdaleč ni bil kos, preplezala je prve raztežaje v Triglavski Sfingi in Orlovi glavi v Špiku, storila je vse, da bi bila prva čez »moriško« steno Eigerja.

V jezi, ker je Eiger ni maral, je kot prva ženska preplezala steno enako slavnega imena. Šest plezalcev je bilo tisti dan v severni steni Matterhorna: enega je ubilo kamenje, drugemu zlomilo hrbtenico. »Toda neizpodbitno in nesporno dejstvo ostane,« je takrat zapisal Miha Potočnik, »prva ženska, ki je uspešno preplezala severno steno Matterhorna, je bila in ostane Slovenka.«

Nadjo Fajdigo so bolj kot doma cenili v